

ZDVOP

při Dětském centru Veská, p. o.

Zpráva z návštěvy zařízení

Adresa zařízení:	Veská 21, 533 04 Sezemice
Zřizovatel:	Pardubický kraj
Ředitelka:	Mgr. Markéta Tauberová
Typ zařízení:	zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
Kapacita:	18
Datum návštěvy:	7. – 8. září 2016
Datum vydání zprávy:	7. prosince 2016
Návštěvu provedli:	Mgr. Tereza Gajdušková, Mgr. Katarína Haukvitzová, Mgr. Martin Ježek a Mgr. Michaela Blahutová

Obsah

Úvodní informace	3
A. Systematická návštěva a její cíl	3
B. Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení	4
C. Navržená opatření k nápravě	4
D. Pojetí zprávy ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	5
E. Právní úprava zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	5
F. Informace o zařízení	6
G. Průběh návštěvy	7
Umístění ve ZDVOP	8
1. Právní tituly	8
2. Zastupování dítěte v běžných záležitostech	8
Pobyt dítěte v zařízení	11
3. Vzdělávání	11
4. Vycházky	13
5. Zamítnutí žádostí o povolení pobytu mimo zařízení	13
Pomoc dítěti a rodině	15
6. Multidisciplinární spolupráce	15
7. Spolupráce ZDVOP s OSPOD	16
8. Pomoc rodině	18
Prostředí	20
9. Oddělení zařízení od zdravotnického zařízení	20
10. Pokoje dětí	20
Personál	22
11. Počet a zařazení	22
12. Rozvrh směn	22
Závěr	24
Přehled opatření k nápravě	25

Úvodní informace

A. Systematická návštěva a její cíl

Na základě ustanovení § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, provádím systematické návštěvy míst (zařízení), v nichž se nacházejí, nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě. Důvodem omezení na svobodě je rozhodnutí orgánu veřejné moci, nebo závislost osoby na poskytované péči. Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc představují zařízení ve smyslu § 1 odst. 4 písm. c) zákona o veřejném ochránci práv.

Cílem systematických návštěv je posílit ochranu osob omezených na svobodě před všemi formami tzv. špatného zacházení. Špatným zacházením se rozumí jednání, které nerespektuje lidskou důstojnost a dosahuje určitého stupně závažnosti (samo o sobě, nebo při kumulativním účinku jednotlivých zásahů). V zařízeních sociálně-právní ochrany dětí může mít špatné zacházení například podobu nerespektování lidské důstojnosti, práva na soukromí, práva na rodinný život, posilování závislosti na poskytované péči, nerespektování sociální autonomie a práva na spoluúčast při rozhodování o vlastním životě.

Návštěvy probíhají zásadně neohlášeně a jejich provedením zpravidla pověřují pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv.¹ Pracovníky jsou právníci a experti z oblasti psychologie, speciální pedagogiky a sociální práce. Šetření spočívá v prohlídce zařízení, pozorování, rozhovorech s vedoucím, zaměstnanci a dětmi, studiu vnitřních předpisů zařízení a dokumentace.²

Systematické návštěvy nenahrazují kontrolu podle jiných právních předpisů. Tvoří nadstavbový mechanismus ochrany práv osob závislých na péči (či jinak omezených na svobodě). Jsou zaměřeny na dodržování základních lidských práv a svobod, nejen na dodržování zákonných nároků dětí. Jejich charakter (monitoring) je preventivní, s cílem působit do budoucna, a pokud možno i vůči nenavštíveným zařízením.

Z každé systematické návštěvy pořizují zprávu určenou navštívenému zařízení, jež slouží k dialogu se zařízením. Po provedení série souvisejících návštěv vydávám tzv. souhrnnou zprávu. Tu také zveřejňuji a doručuji příslušným orgánům veřejné moci. V souhrnné zprávě bez vazby na konkrétní navštívené zařízení shrnuji svá zjištění a doporučená opatření k nápravě, navrhuji systémová doporučení, případně formuluji standard dobrého zacházení. Cílem také je, aby zpráva byla k dispozici nenavštíveným zařízením jako vodítko k odstranění nebo prevenci špatného zacházení. Dosud zveřejněné souhrnné zprávy a další

¹ v souladu s § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv

² v souladu s § 21 ve spojení s § 15 zákona o veřejném ochránci práv

dokumenty související s ochranou osob omezených na svobodě jsou dostupné na <http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/>.

B. Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení³

Po návštěvě zařízení vypracuji zprávu o svých zjištěních. Součástí zprávy mohou být návrhy opatření k nápravě. Zprávu zašlu zařízení a vyzvu je, aby se k mým zjištěním a navrženým opatřením vyjádřilo. K vyjádření stanovím lhůtu. Případně o vyjádření požádám i zřizovatele zařízení, nebo příslušné úřady.

Ve zprávě předkládám svá zjištění, hodnocení, komentáře a návrhy opatření k nápravě. Kde je to možné, navrhuji k opatření také termín realizace. Zařízení vyzývám a povzbuzuji k otevřenému a odůvodněnému vyjádření, které se může týkat jak učiněných zjištění, tak opatření nebo termínů pro jejich naplnění. Jsem připravena zabývat se předloženými argumenty.

Shledám-li vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů dostatečným, vyrozumím je o tom. Mohu si rovněž vyžádat doplňující vyjádření. Rozhodující je pak vysvětlení zjištěných pochybení, doložení navržených opatření k nápravě či hodnověrný příslib jejich realizace.

Neshledám-li vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů dostatečným, vyrozumím nadřízený úřad (případně vládu, není-li nadřízeného úřadu), případně informuji veřejnost.⁴

Rovněž mohu přijet na kontrolní návštěvu.

Po ukončení vzájemné komunikace zprávu z návštěvy zařízení, včetně obdrženého vyjádření, anonymizuji (vyjma jmen osob pověřených vedením zařízení) a zveřejňuji na svých internetových stránkách v sekci <http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/>.⁵

C. Navržená opatření k nápravě

Navržená opatření k nápravě jsou zpravidla různá svou naléhavostí, náročností a dobou potřebnou k provedení. Při jejich formulaci navrhuji také termín realizace, přičemž očekávám, že zařízení jej buď respektuje, anebo odůvodněně navrhne jiný termín.

Opatření dělím na bezodkladná, s delší lhůtou a průběžná. Pro snazší orientaci poskytuji v závěru zprávy jejich přehled.

- **Bezodkladná opatření** je třeba provést zpravidla do 7 dnů od obdržení zprávy. Je-li jejich realizace náročná, je třeba je provést v nejkratší možné době. Za bezodkladná pokládám opatření, která považuji za naléhavá a přikládám jim velkou důležitost,

3 Vysvětluji postup, který plyne z § 21a odst. 3 a 4 zákona o veřejném ochránci práv.

4 Tzv. sankční opatření, u kterých se postupuje obdobně podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

5 v souladu s § 23 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv

anebo která považuji za objektivně snadno realizovatelná. Očekávám, že zařízení ve vyjádření ke zprávě (1) sdělí, že navržené opatření realizovalo, nebo (2) sdělí, v jakém konkrétním termínu navržené opatření realizuje, nebo (3) navrhne jeho alternativu s konkrétním termínem naplnění.

- **Opatření s delší lhůtou** je třeba provést ve stanovené lhůtě, zpravidla do jednoho, tří, šesti měsíců, jednoho roku. Na realizaci opatření trvám, ale uznávám, že si vyžádá delší čas. Očekávám, že zařízení ve vyjádření ke zprávě (1) sdělí, že opatření realizuje v navržené lhůtě, nebo (2) sdělí, v jakém jiném konkrétním termínu opatření realizuje, nebo (3) navrhne jeho alternativu s konkrétním termínem naplnění.
- **Opatření s průběžným plněním** formuluji tam, kde je třeba zavést do praxe určitý pracovní postup nebo styl práce, nebo naopak něčeho se napříště zdržet. Očekávám, že se tak stane bezodkladně a bude se dbát na uplatňování do budoucna. Očekávám, že zařízení ve vyjádření ke zprávě (1) sdělí, že opatření bylo realizováno a jak, nebo (2) kdy a jak se tak stane, nebo (3) navrhne jeho alternativu.

D. Pojetí zprávy ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Zpráva z provedené návštěvy má sloužit jako podklad pro další konstruktivní dialog s navštíveným zařízením. Primárním účelem však je, v souladu se zákonem, prevence špatného zacházení, čemuž odpovídá také zaměření a způsob vedení návštěvy. Těžištěm zprávy tedy musí být popis učiněných zjištění a související hodnocení v bodech, které jsou kritické z hlediska rizika špatného zacházení. Nepřísluší mi hodnotit zařízení jako celek, a zpráva tedy nepodává komplexní hodnocení zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ani nepopisuje praxi zařízení, která odpovídá dobrým standardům zacházení. Proto se může činnost zařízení jevit celkově negativně, což zpravidla neodpovídá realitě. Prosím proto jak monitorované zařízení, tak ostatní čtenáře, aby zprávu četli s tímto vědomím a nepovažovali mé závěry za nedocnění náročné práce zařízení.

Zpráva rovněž nenahrazuje studijní text. Ve snaze o přesvědčivost hodnocení však místy odkazují na právní předpisy, případně odbornou literaturu a standardy, které považují za významné a vhodné k použití. Mým úkolem je především formulovat cíle, jichž má být dosaženo k prevenci špatného zacházení, a navrhnout opatření k nápravě. Konkrétní způsob jejich naplnění je odpovědností zařízení.

Věřím, že navštívené zařízení zprávu maximálně využije pro svůj růst a zajištění naplnění základních práv a svobod umístěných dětí a kvality poskytované sociálně-právní ochrany.

E. Právní úprava zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Základní lidská práva a svobody dětí umístěných v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc jsou garantovány v Listině základních práv a svobod a také v řadě mezinárodních úmluv, které jsou pro Českou republiku právně závazné a mají aplikační přednost před

zákonem. Jde například o Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod⁶ a Úmluvu o právech dítěte.⁷

Základní zákonný rámec upravující práva a povinnosti dětí a zařízení představují následující předpisy:

- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

F. Informace o zařízení

Dětské centrum Veská je příspěvkovou organizací Pardubického kraje. **Je zdravotnickým zařízením dětský domov pro děti do 3 let ve smyslu § 43 a 44 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, a současně zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc ve smyslu § 39 odst. 1 písm. c) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.**

Ředitelka Dětského centra Veská je ředitelkou jak zdravotnického zařízení, tak zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Návštěva se týkala výhradně zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Když tedy v této zprávě zmiňuji zařízení, myslím tím výhradně zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Deklarovaná kapacita zařízení je 18 lůžek. V roce 2015 musela být tato kapacita z důvodu plného obsazení ostatních zařízení v kraji dočasně navýšena na počet 23 lůžek. V době návštěvy bylo v zařízení umístěno 7 dětí.

O děti v zařízení pečují na odděleních (tzv. korálcích), které fungují na principu rodinných buněk, nebo na samostatných pokojích (matky s dětmi). Několik míst je vyčleněno také ve zdravotnickém zařízení (novorozenci).

V zařízení pracují dvě sociální pracovnice, dohromady na úvazek 1,8. Psycholog pracuje v zařízení na úvazek 0,4 a bývá zde vždy 2x týdně na dobu cca 6 hodin (od 10:00 do 16:00). Výchovnou péči zajišťují tzv. tety s celkovým úvazkem 10,5.

6 sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění pozdějších protokolů

7 sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte, ve znění sdělení č. 41/2010 Sb. m. s.

V kazuistikách jednotlivých dětí používám s ohledem na ochranu osobních údajů písmena, která neoznačují jméno ani příjmení konkrétního dítěte. Zařízení mimo rámec této zprávy sdělím, o které konkrétní dítě se v jednotlivých kazuistikách jedná.

G. Průběh návštěvy

Návštěva proběhla ve dnech 7. – 8. září 2016 bez předchozího ohlášení. Ředitelka o ní byla informována při jejím zahájení.

Návštěvu provedli právníci Kanceláře veřejného ochránce práv (dále jen Kancelář) Mgr. Tereza Gajdušková, Mgr. Katarína Haukvitzová, Mgr. Martin Ježek a speciální pedagožka Mgr. Michaela Blahutová.

Umístění ve ZDVOP

1. Právní tituly

1.1 Náležitosti písemné dohody se zákonným zástupcem dítěte

Pracovníci Kanceláře během návštěvy zjistili, že některé dohody zařízení s rodiči o umístění jejich dítěte v zařízení neobsahují zákonem požadované náležitosti.⁸ Jedná se například o dohody s matkou sourozenců C., D., E. a F., ve kterých chybí datum a čas dohodnutého přijetí dětí do zařízení. V těchto dohodách, stejně jako v dohodách s matkou sourozenců G. a H., chybí rovněž datum, kdy došlo k jejich uzavření. To sice nepatří mezi povinné náležitosti smlouvy, ale zařízení jeho uvedením prokazuje, že dohoda byla uzavřena v době před nástupem dítěte do zařízení, a dítě zde tedy od počátku pobývá na základě platného právního titulu.

Opatření:

- 1) **do**držovat povinné náležitosti dohody a uvádět vždy také datum jejího uzavření (průběžně)

2. Zastupování dítěte v běžných záležitostech

2.1 Souhlasy s poskytováním zdravotních služeb

V rámci dohody o umístění, případně v rámci souhlasu s umístěním (v případě, že je dítě umístěno v zařízení na základě žádosti OSPOD se souhlasem zákonného zástupce) uděluje zákonný zástupce dítěte souhlas „*k možnému převozu dítěte na odborné zdravotnické pracoviště*“. Zároveň bere na vědomí, že je jeho povinností se dostavit do 24 hodin do zdravotnického zařízení k doplnění dalších informací a k vyřízení nutných a nezbytných záležitostí v souvislosti s léčením dítěte. Současně taktéž bere na vědomí, že „*pokud tak neučiní, bude zdravotnické zařízení postupovat v souladu s platnou legislativou*“.

Z daného znění souhlasu není zcela zřejmé, k čemu konkrétně jej zákonný zástupce uděluje, neboť samotný převoz dítěte do zdravotnického zařízení souhlasu zákonného zástupce nepodléhá⁹ a s následným poskytováním zdravotních služeb je možno začít pouze

- a) **se souhlasem zákonného zástupce** uděleným poté, co jej zdravotnický personál poučí o okolnostech a rizicích daného úkonu¹⁰ (tzn. nelze jej udělit předem při nástupu dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, a nelze jej

8 ustanovení § 42 odst. 8 zákona o sociálně-právní ochraně dětí

9 Podobně jako např. převoz dítěte k volnočasovým aktivitám mimo areál zařízení.

10 ustanovení § 34 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zdravotních službách“)

udělit ani v době po poskytnutí zdravotních služeb, tedy v dodatečné lhůtě 24 hodin po provedení úkonu, jak je uvedeno v dohodě/souhlasu).

b) **bez souhlasu zákonného zástupce** v případech, kdy se jedná o:

1. neodkladnou péči, pokud se jedná o léčbu vážné duševní poruchy, pokud by v důsledku jejího neléčení došlo se vši pravděpodobností k vážnému poškození zdraví pacienta,¹¹
2. zdravotní služby nezbytné k záchraně života nebo zamezení vážného poškození zdraví¹² či
3. neodkladnou péči, pokud je u nezletilého podezření na týrání, zneužívání nebo zanedbávání.¹³

Poskytnout nezletilému zdravotní služby bez souhlasu jeho zákonného zástupce jde také tehdy, pokud se jedná o neodkladnou či akutní péči a souhlas zákonného zástupce nelze získat bez zbytečného odkladu. V takovém případě rozhodne o jejich poskytnutí ošetřující zdravotnický pracovník.¹⁴

Platí také, že pokud je udělení souhlasu přiměřené rozumové a volní vyspělosti odpovídající věku dítěte, postačí pro zahájení poskytování zdravotních služeb souhlas dítěte.¹⁵

nezletilému pacientovi lze zamýšlené zdravotní služby poskytnout na základě jeho souhlasu, jestliže je provedení takového úkonu přiměřené jeho rozumové a volní vyspělosti odpovídající jeho věku.

Nemám informace o tom, jakým způsobem zařízení s daným souhlasem zákonného zástupce „s přemístěním dítěte na odborné zdravotnické pracoviště“ pracuje. Protože však existuje nebezpečí, že by tento souhlas mohl být zaměňován za souhlas s poskytováním zdravotních služeb dle zákona o zdravotních službách, považuji za důležité upozornit na to, že to není možné. Pokud stav dítěte vyžaduje převoz do zdravotnického zařízení a následné poskytnutí zdravotních služeb, zařízení musí postupovat v souladu se zákonem o zdravotních službách (viz výše).

Nad rámec výše uvedeného upozorňuji rovněž na formulaci „*pokud tak (jako zákonný zástupce dítěte) neučiním, bude zdravotnické zařízení postupovat v souladu s platnou legislativou*“. Dané znění dohody působí výhrudně, bez toho, aby v sobě obsahovalo jakékoliv věcné sdělení, neboť, jak si troufám tvrdit, velká většina rodičů nezná platnou legislativu, a to nejen v oblasti zdravotních služeb. Navrhuji proto v obdobných případech

11 ustanovení § 38 odst. 4 písm. a) zákona o zdravotních službách

12 ustanovení § 38 odst. 4 písm. b) zákona o zdravotních službách

13 ustanovení § 38 odst. 5 zákona o zdravotních službách

14 ustanovení § 35 odst. 3 zákona o zdravotních službách

15 ustanovení § 35 odst. 1 zákona o zdravotních službách

doplňovat tvrzení o konkrétní znění platné legislativy (a postup z ní vyplývající), nebo je v dohodě s rodiči vůbec nepoužívat.

Opatření:

- 2) nepožadovat souhlas zákonného zástupce s přemístěním dítěte na odborné zdravotnické pracoviště (průběžně)**
- 3) nepoužívat v dokumentech určených rodičům odkaz na právní úpravu bez dalšího (průběžně)**

2.2 Souhlasy s uveřejňováním fotografií

Souhlas zákonného zástupce s uveřejňováním fotografií dětí je součástí dohody, případně souhlasu s umístěním.¹⁶

Podpisem dohody či souhlasu uděluje zákonný zástupce dítěte několik dílčích souhlasů,¹⁷ aniž by mu byla nabídnuta možnost posoudit (a udělit) každý z nich zvlášť. Z dokumentace dětí I. a J. však bylo patrné, že v situaci, kdy matka (zřejmě ústně) vyjádřila přání, aby její děti nebyly během pobytu fotografovány, zařízení tento zákaz respektovalo.

S ohledem na výše uvedené nemám důvod se domnívat, že zařízení upírá zákonným zástupcům právo vyjádřit nesouhlas s fotografováním (či uveřejňováním fotografií) svých dětí. Aby jej však nemuseli vyjadřovat nad rámec podepsané dohody či souhlasu s umístěním, navrhuji, aby byl každý dílčí souhlas obsažen v dohodě/souhlasu s umístěním opatřen výběrem možnosti „souhlasím/nesouhlasím“.

Opatření:

- 4) opatřit každý dílčí souhlas zákonného zástupce výběrem možnosti „souhlasím/nesouhlasím“ (bezodkladně)**

¹⁶ V době návštěvy nebylo v zařízení žádné dítě na základě soudního rozhodnutí, nevím tedy, jak postupuje zařízení v těchto případech.

¹⁷ Zákonný zástupce dítěte souhlasí zároveň se zveřejňováním fotografií, nahlížením studentů do dokumentace dítěte, převozem dítěte do zdravotnického zařízení atd.

Pobyt dítěte v zařízení

3. Vzdělávání

3.1 Změna místa výkonu školní docházky

Děti I. a J. pobývaly v zařízení na základě dohody s matkou od 8. července 2016. Důvodem bylo zajištění potřebné péče po dobu stěhování matky z B. do C. Původně smluvený termín odchodu dětí zpět k matce (22. červenec 2016) nebyl ze strany matky dodržen, tentýž den byla proto sepsána dohoda nová. Zařízení v souladu se zákonem požádalo obec s rozšířenou působností (dále jen „OSPOD“), aby s dohodou vyslovila (ne)souhlas. Z důvodu opakovaných problémů na straně matky¹⁸ podal OSPOD zároveň návrh na zahájení řízení o výchovném opatření, kdy první jednání bylo naplánováno na 9. listopad 2016.¹⁹

Zařízení uznalo za vhodné, aby dítě I. nastoupilo od 1. září 2016 do základní školy v A., a nikoliv do své původní školy v B. Tento krok odůvodnilo tím, že školu v A. navštěvují ostatní děti ze zařízení (má tam tedy kamarády), je to blíže, pro zařízení je to jednodušší a přestupu nebrání ani zájem dítěte na zachování stabilního prostředí, neboť je pravděpodobné, že se dítě po odchodu ze zařízení nebude vracet do své původní školy, ale do školy nové dle aktuálního bydliště matky, která v té době již nebydlela v B., případně jinam (v závislosti na závěru soudního řízení). S přestupem zařízení vyčkávalo na souhlas matky dítěte, který se s mírným zpožděním podařilo získat, a dne 8. září 2016 přestoupilo dítě I. do nové školy v A.

Sestry L. a M. nastoupily do zařízení na základě žádosti matky dne 25. května 2016. Ve školním roce 2015/2016 navštěvovaly postupně tři základní školy – v září nastoupily do školy v D., k 1. listopadu 2015 je matka přehlásila do školy v E. (okres X.) a k 24. květnu 2016 pak do základní školy v F. Tam však již nenastoupily. Po příchodu do zařízení (ke dni 30. května 2016) začaly docházet do základní školy v A.

V obou případech považují zvolené řešení za problematické. Pokud je původní škola v dojezdové vzdálenosti několika km (v případě dítěte I. se jedná o řádově 10 až 15 km, v případě sester L. a M. o přibližně 17 km), mělo by se zařízení v co největší míře snažit o zachování původního místa docházky dětí, zvláště pokud mají zaměstnanci k dispozici služební osobní automobily, a to zejména z těchto důvodů:

- A. Každá změna školy může pro dítě znamenat výraznou psychickou zátěž. Za nepřijatelný v tomto ohledu považují argument zařízení, že dítě v budoucnu bude muset změnit školu tak či tak, a proto nevdává, že ji změní dvakrát (případ dítěte I.). Pravděpodobná změna školy v budoucnu by naopak měla vést zařízení

18 Děti byly do zařízení umístěny již v roce 2015 – tehdy na předběžné opatření soudu z důvodu nedostatku řádné péče. Tehdejší pobyt dětí trval 1 měsíc, poté byly navraceny k matce.

19 Toto jednání se mělo týkat pouze dítěte I. U dítěte J. soud vyčkával na určení otcovství.

k ještě větší snaze o zachování původního místa docházky, neboť čím méněkrát bude dítě školu měnit, tím menší psychické zátěži bude vystaveno.

- B. Prostředí školy stejně jako lidé, kteří se v něm pohybují (učitelé, spolužáci), bývají dítěti často důvěrně známé, považuje je za „své“. V situaci, kdy se dítě ze dne na den ocitne v pro něj cizím prostředí zařízení, může zachování původního místa školní docházky pomoci zmírnit nepříjemné pocity, které v dítěti náhlý pobyt v neznámém prostředí vyvolává. U sester L. a M. je v tomto případě na zvážení, do jaké míry považovaly původní školu „za svou“ a zda tam měly kamarády.²⁰ V jejich spisové dokumentaci však není záznam o tom, že by se to zařízení snažilo zjistit.
- C. Dítě může zachování původního místa školní docházky vnímat jako „důkaz“ přechodnosti pobytu v zařízení. Jako důkaz toho, že důvodem není snaha o jeho odebrání rodičům, ale pouze prostředek k získání času a prostoru pro to, aby OSPOD a odborní pracovníci zařízení pomohli rodičům zajistit řádné podmínky pro výchovu dětí.

Zachování původního místa docházky alespoň po nějakou dobu po nástupu do zařízení má své opodstatnění také u dětí, u kterých se od počátku pobytu jeví, že se nebudou vracet do svého původního prostředí (ale např. k prarodičům). Těmto dětem může zachování místa docházky pomoci přijmout nastalé změny a za pomoci odborníků se s nimi vyrovnat.

Ačkoliv tedy respektují omezené finanční, materiální a časové možnosti jednotlivých zařízení, domnívám se, že v otázce rozhodování o místě školní docházky by měl být vždy velmi pečlivě posuzován a následně také zohledňován zájem dítěte.

Opatření:

- 5) snažit se v co nejvyšší míře zachovávat původní místo školní docházky dětí (průběžně)**

3.2 Doučování dětí

S přípravou do školy dětem v zařízení pomáhají pedagog (úvazek 0,8) a pedagog – etoped (úvazek 0,5). Vedle přípravy dětí do školy se zabývají také jejich reedukací či doháněním zanedbaného učiva. K dispozici mají místnost s tabulí a počítačem.

Práci pedagogů bych ráda ocenila, neboť během léta dokázali motivovat dítě K. (8. třída základní školy) k opravným zkouškám z několika předmětů, které v průběhu návštěvy pracovníků Kanceláře úspěšně zvládalo. Tomuto dítěti pedagogové nabídli doučování i po návratu zpět do domácího prostředí, a to prostřednictvím terénní služby. Aby však režim více připomínal běžné domácí prostředí, doporučuji, aby se pedagogové snažili do doučování více zapojit jednotlivé „tety“, které se pak mohou s dětmi učit samy. Pedagogové by v takové situaci působili pouze jako mentoři. Aby si děti naučené návyky

²⁰ ve druhém pololetí školního roku 2015/2016 mělo dítě M. více než 200 zameškaných hodin, ve školním roce 2016/2017 proto obě opakují ročník.

uchovaly i na dobu, kdy se vrátí domů, doporučuji do doučování zapojit také rodiče (samozřejmě, pokud je to s ohledem na okolnosti možné).

Opatření:

- 6) zapojit do procesu doučování dětí také tety, případně rodiče (průběžně)**

4. Vycházky

4.1 Informovanost dětí o možnosti vycházek

Dle vnitřního předpisu zařízení²¹ schvaluje ředitelka vycházky dětem, které jsou „dostatečně rozumově vyspělé opustit samostatně areál Dětského centra“. Ředitelka k tomu při návštěvě uvedla, že vycházky povoluje dětem od sedmi let věku. Z rozhovorů s dětmi však bylo patrné, že i ty, které dosahují tohoto věku, o možnosti vycházek nevědí a myslí si, že bez doprovodu nesmějí opustit areál zařízení (výjimkou je cesta do/ze školy).

Platí, že zařízení by děti mělo vhodným způsobem informovat o jejich právech a povinnostech²² a podporovat je ve vztahu s přirozeným sociálním prostředím (zejména podporovat navazování a rozvíjení kontaktů a sociálních vztahů s osobami dítěti příbuznými či blízkými).²³ Z těchto důvodů považuji za důležité, aby děti byly informovány o možnosti požádat o samostatné vycházky a aby byly takové vycházky podporovány.

Opatření:

- 7) informovat děti o možnosti samostatných vycházek tak, aby se mohly samostatně rozhodnout, zda budou trávit čas s kamarády, či jinými blízkými mimo zařízení (průběžně)**

5. Pobyt dětí mimo zařízení

5.1 Schvalování žádostí o pobyt mimo zařízení u dětí, které zde pobývají se souhlasem zákonných zástupců

Sourozenci A. a B. byli do zařízení přijati na základě žádosti OSPOD poté, co jejich matka opustila domov a otec jednoho z nich (druh matky) nebyl xx schopen se o ně postarat. Matka později udělila dodatečný souhlas k pobytu.

Matka děti v zařízení navštívila poprvé tři dny po jejich přijetí. Tehdy byla dle záznamu v dokumentaci seznámena s pravidly a řádem zařízení, režimu návštěv apod. Dle záznamů ve spisové dokumentaci dětí jim byly návštěvy umožněny pouze v areálu zařízení, vycházky vůbec. Matka děti navštěvovala pravidelně stejně jako její druh a další příbuzní.

21 závazný pokyn 2014/1 – Vycházky a pobyty klientů a starších dětí mimo areál DC (platí pro ZZ i pro ZDVOP)

22 vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, příloha č. 3, standard č. 4, kritérium 4a.

23 tamtéž, standard 5, kritérium 5a

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinno pomáhat dítěti a jeho rodině v souladu s individuálním plánem ochrany,²⁸ proto je velmi důležité, aby jej mělo k dispozici, a to v co nejkratší době po nástupu dítěte. Pokud v té době není plán vytvořen, mělo by se zařízení snažit na něm s OSPOD úzce spolupracovat, přestože jsem si vědoma, že primárně odpovědný za jeho vznik (i za to, koho přizve k jeho vypracování) je OSPOD.²⁹ Ten by měl plán také pravidelně aktualizovat.³⁰

Opatření:

- 11) žádat OSPOD o individuální plán ochrany ihned po přijetí dítěte, případně jeho zaslání urgovat (průběžně)**
- 12) nabízet OSPOD spolupráci na tvorbě plánu, pokud plán v době přijetí dítěte není zpracován, a dále se podílet na jeho průběžné aktualizaci (průběžně)**

7.2 Pořádání případových konferencí

U žádného z dětí, které v zařízení v době návštěvy pobývaly, se případová konference nepořádala.³¹

Případová konference je jedním z nástrojů pomoci v systému péče o ohrožené dítě, který umožňuje, aby dítě stálo skutečně ve středu zájmu. Za hlavní přednost se považuje to, že se zainteresované strany prostřednictvím případové konference lépe poznají a mohou bez předsudků, dohadů a dalších zbytečných překážek spolupracovat na konkrétních úkolech.³²

Vzhledem ke složitému a mnohdy ne zcela přehlednému rodinnému prostředí, ze kterého děti do zařízení přicházejí, považuji případovou konferenci za vhodný nástroj k řešení složité situace v rodině. Např. u sourozenců I. a J. nebo L. a M. by případová konference mohla napomoci k vyhodnocení situace matky/otce, zda a jakou pomoc potřebují k nalezení bydlení a k řešení dalších potíží, kdo ji bude realizovat, jak bude nastaven kontakt s dětmi apod. V případě nezájmu rodičů pak případová konference slouží ke včasnému zmapování možností pro další umístění dítěte (širší rodina, náhradní rodinná péče atd.).

Povinnost pořádat případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin má primárně OSPOD,³³ to však nebrání zařízení, aby případovou konferenci iniciovalo, pokud sezná, že by to bylo pro dítě přínosné. Účastnit by se jí vedle vybraných

28 ustanovení § 42a odst. 1 písm. h) zákona o sociálně-právní ochraně dětí

29 ustanovení § 10 odst. 3 písm. d) zákona o sociálně-právní ochraně dětí

30 ustanovení § 10 odst. 5 písm. c) zákona o sociálně-právní ochraně dětí

31 Konala se pouze tzv. rodinná konference u dětí A. a B.

32 Ministerstvo práce a sociálních věcí: Manuál k případovým konferencím. 2011. [online] cit. dne 7. listopadu 2016. Dostupné zde: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/13087/manual.pdf>.

33 ustanovení § 10 odst. 3 písm. e) zákona o sociálně-právní ochraně dětí

odborníků z okolí dítěte měli vždy také rodiče, a pokud je to vzhledem k jeho věku, resp. rozumovým schopnostem vhodné, tak také dítě samotné.

Opatření:

- 13) iniciovat případové konference za účasti rodičů i dítěte (s přihlédnutím k věku, resp. rozumovým schopnostem dítěte) a závěry zohledňovat při práci s dítětem a rodinou (průběžně)**

8. Pomoc rodině

Přestože se v roce 2015 z celkového počtu 63 propuštěných dětí 43 vrátilo zpět do rodiny,³⁴ v práci s rodinou jsem shledala výrazné nedostatky.

8.1 Sociální práce s rodinou

Z rozhovoru se sociální pracovníci bylo patrné, že sociální práci s rodinou stejně jako nácvik rodičovských dovedností nechává zařízení na OSPOD a soustředí se na péči o dítě. Záznamy o práci s rodinou nenalezli pracovníci Kanceláře ani v dokumentaci dětí.

Zařízení je ze zákona povinno spolupracovat s rodinou dítěte a poskytnout této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajistit jim terapii, nácvik rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči a výchovu dítěte, a to v souladu individuálním plánem ochrany dítěte zpracovaným OSPOD.³⁵

Všechny tyto činnosti by měl vykonávat také OSPOD. K zařízení a jeho personálu však může mít rodič větší důvěru než k úředníci sociálního či jiného odboru. Proto považuji za důležité, aby zařízení neponechávalo sociální práci s rodinou na OSPOD a zvláště v případech, kdy je zřejmé, že komunikace mezi rodinou a OSPOD vážne, se snažilo prostřednictvím své sociální pracovnice s rodinou pracovat samo.

Opatření:

- 14) zaměřit se vedle péče o dítě také na pomoc jeho rodině, zejména v případech, kdy vážne komunikace mezi OSPOD a zákonnými zástupci (průběžně)**
- 15) zajišťovat nácvik rodičovských dovedností u rodičů, jejichž děti pobývají v zařízení (průběžně)**
- 16) vytvořit databázi poskytovatelů sociálních služeb a navázat s nimi spolupráci (do 1 měsíce)**
- 17) vést v dokumentaci vypovídající záznamy o práci s rodinou (průběžně)**

34 Dětské centrum Veská: Výroční zpráva o činnosti a hospodaření organizace za rok 2015. 17. března 2016. [online] cit. dne 7. listopadu 2016. Dostupné zde: <http://www.dcveska.cz/docs/vz2015.pdf>.

35 ustanovení § 42a odst. 1 písm. h) zákona o sociálně-právní ochraně dětí

8.2 Podpora a vyhodnocení vztahu dítěte s rodičem/rodiči

V dokumentaci není systematicky zaznamenáváno, jaký je vztah mezi dítětem a rodičem/rodiči. Jedná se spíše o dílčí nárazové záznamy, nejčastěji popsané ve výstupní zprávě pro OSPOD (jak rodič či dítě reagovalo po předání), případně krátce v denních ošetřovatelských záznamech („*matka přijela na návštěvu, dovezla sladkosti*“).

Průběžná dokumentace a hodnocení vztahu dítě – rodič jsou přitom důležitými nejen pro pracovníky zařízení, ale také pro OSPOD, případně soud.

Zařízení by se mělo zaměřit na to, jak dítě hovoří o rodiči v mezičase, aktivně se ptát na jeho přání a tužby ve vztahu k rodiči, na jeho prožívání odloučení, jak na rodiče reaguje přes telefon, na návštěvě, na popis chování rodiče, četnost telefonátů, návštěv, chování rodiče k dítěti během návštěv, reagování na jeho potřeby, vysvětlování situace apod. Toto hodnocení by mělo zařízení pravidelně zasílat OSPOD.

Opatření:

- 18) podporovat vztah dítě – rodič a zavést jeho systematické hodnocení (průběžně)**

Prostředí

9. Oddělení zařízení od zdravotnického zařízení

Dle výroční zprávy za rok 2015 jsou pro děti vyžadující okamžitou pomoc v rámci areálu vyčleněny čtyři oddělení – Zelený, Žlutý, Modrý a Oranžový korálek. Mladé matky s dětmi je možné umístit do samostatných pokojů a několik míst je vyhrazeno také ve zdravotnickém zařízení (novorozenci).

Dle informací získaných od ředitelky na místě jsou dětem vyhrazeny korálky Žlutý, Zelený, Červený. Otázkou je tedy režim Oranžového a Modrého korálku, které byly otevřeny v roce 2015 a v době návštěvy byly obsazeny dětmi s nařízenou ústavní výchovou.

Ve Žlutém korálku byly v době návštěvy umístěny dvě děti v režimu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a dvě v režimu zdravotnického zařízení.

Dle standardů zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc odděluje zařízení zřízené při zdravotnickém či školském ústavním zařízení činnosti provozované v rámci režimu sociálně-právní ochrany a ústavního zařízení a dbá na to, aby bylo o děti vždy pečováno v souladu s formou jejich umístění a jejich potřebami.³⁶

Dle Ministerstva práce a sociálních věcí by mělo být v každé situaci jasné, zda se klient (nebo jiná osoba) nachází v prostorách ZDVOP, či jiného zařízení (oddělené prostory, samostatná kniha návštěv, samostatně vedená a archivovaná spisová dokumentace klientů, samostatné personální zajištění) a zda je činnost vykonávána v působnosti ZDVOP dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí nebo v jiném zařízení dle jiných právních předpisů.³⁷

10. Pokoje dětí

10.1 Vlastní uzamykatelný prostor

Pracovníci Kanceláře během návštěvy zjistili, že děti nemají k dispozici vlastní uzamykatelný prostor, kam by si mohly uložit své cennosti.³⁸ Tento problém vnímám zejména ve vztahu k dětem starším.

36 vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, příloha č. 3, standard č. 3, kritérium 3c.

37 Ministerstvo práce a sociálních věcí. Manuál implementace standardů kvality sociálně-právní ochrany pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. 2014. [online]. Citováno dne 8. listopadu 2016. Dostupné z http://www.mpsv.cz/files/clanky/19678/manual_ZDVOP_051214.pdf.

38 Cennostmi přitom nemyslím pouze předměty určité finanční hodnoty, ale také předměty, ke kterým má dítě zvláštní vztah (např. dopisy od rodičů, fotky, zamilované dopisy atd.).

Považuji za vhodné poskytnout dětem s ohledem na jejich věk vlastní uzamykatelný prostor (např. skříň, skříňku, stůl), a umožnit jim tak zachovat si v pro ně cizím prostředí alespoň část soukromí.

Opatření:

- 19) zajistit vlastní uzamykatelný prostor na pokoji s ohledem na individuální potřeby a schopnosti dětí (do 6 měsíců)**

10.2 Uzpůsobení prostředí

Prostředí Žlutého a Zeleného korálku bylo materiálně uzpůsobeno dětem předškolního věku – židle, stůl, toalety i umyvadla byly menší, než je v domácnostech běžné. Přitom, jak uvedla ředitelka zařízení, se může stát, že na těchto odděleních pobývají také děti starší.³⁹ Ty v takovém případě mohou užívat sociální zařízení umístěné na chodbě, jež je vybaveno standardně, a mimo těchto dětí slouží dospělým klientům sociálních služeb, které Dětské centrum taktéž poskytuje.

Chápu, že zařízení se tímto způsobem snaží prostředí v co nejvyšší míře přizpůsobit malým dětem, které jsou zřejmě jeho nejčastějšími klienty. Dle zákonné úpravy však musí být zařízení připraveno přijmout dítě jakéhokoliv věku, čemuž by měly odpovídat také materiální podmínky. V případě, že nelze zajistit, aby předmětné Korálky obývaly pouze děti předškolního věku, proto doporučuji, aby bylo jejich současné vybavení postupně doplněno vybavením standardní velikosti.

Opatření:

- 20) doplnit dosavadní vybavení Žlutého a Zeleného korálku (stoly, židle, toalety, umyvadla) vybavením standardní velikosti, nebo dbát o to, aby v nich pobývaly pouze děti předškolního věku (do 6 měsíců)**

³⁹ V době návštěvy zde byly umístěny děti B. a I. ve věku 8, resp. 7 let.

Personál

11. Počet a zařazení

11.1 Nástěnka se jmény a fotkami členů personálu

Součástí zařízení byla nástěnka, která obsahovala jména a fotky členů personálu včetně jejich pracovního zařazení. Tuto praxi hodnotím kladně, neboť děti (a při nástupu dětí do zařízení také rodiče) získají rychlý přehled o tom, s kým mohou přijít během pobytu do styku a jaká je pozice těchto osob v zařízení. Údaje obsažené na nástěnce však nebyly aktuální (soudě dle osoby vedoucí zařízení, která zde byla uvedena) a problémem bylo také místo jejího umístění – nástěnka byla součástí jednoho z „korálků“, takže k ní měla přístup pouze část dětí.

Opatření:

- 21) aktualizovat údaje na nástěnce se jmény a fotkami členů personálu a umístit podobnou nástěnku i do ostatních „korálků“ (do 1 měsíce)**

12. Rozvrh směn

12.1 Střídání tet

Pracovnice v přímé péči (tzv. tety) mají pracovní úvazek zpravidla rozdělen mezi zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a přidružené zdravotnické zařízení. Ředitelka tento stav odůvodnila tím, že počet dětí v obou zařízeních kolísá, a kolísá tedy i počet tet, kterých je potřeba k zajištění péče o tyto děti.

Ač je ve vnitřním řádu uvedeno, že pracovník přímé péče má vždy na starosti stejnou skupinu dětí, informace jsou v tomto ohledu rozporné. Ředitelka uvedla, že tety pracují tam, kde je jich třeba. Tety samy v rozhovoru uváděly, ke kterému „korálku“ patří. Přesto, pokud by za sebe tety zaskakovaly v různé dny na různých korálcích, mohlo by se stát, že o jedno dítě postupně pečují až dvacet různých tet.⁴⁰ Tento počet považuji s ohledem na stabilitu a bezpečí poskytované péče za nevhodný. O dítě by mělo pečovat co nejméně tet, přičemž by dítě mělo vědět, které tety jsou tzv. jeho, které je znají a kterým se mohou svěřovat se svými problémy.

Opatření:

- 22) dávat pozor na to, aby o dítě pečovalo co nejméně různých tet, a tím mu zajistit stabilnější a bezpečnější prostředí (průběžně)**

⁴⁰ Tento počet vychází z počtu tet, které mají alespoň částečný úvazek pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (viz dokument „Struktura služeb a personální zajištění“ předložený při návštěvě ředitelkou).

12.2 Počet tet na noční směně

Zákon stanoví, že jeden zaměstnanec může současně zajišťovat osobní péči nejvýše o čtyři děti.⁴¹ Noční směnu v Zeleném a Žlutém korálku (dohromady max. 8 dětí) slouží vždy jedna teta. V případě, že děti klidně spí, považují tento počet za dostačující. Problém by mohl nastat tehdy, pokud by např. jedno nebo více dětí měly zdravotní problémy a bylo nutné jet s nimi do nemocnice. Poté by péči o tyto děti musela zřejmě zajišťovat některá z tet pečující o děti na zbylých odděleních („korálcích“). Ty jsou však v jednom případě v jiném patře a ve druhém dokonce v jiné budově než předmětné korálky. Také autoři komentáře k zákonu o sociálně-právní ochraně dětí mají za to, že sice není zapotřebí, aby se hlídání dětí v noci věnoval stejný počet zaměstnanců jako přes den, je však třeba zajistit dostatečný počet personálu (též např. pracovní pohotovostí) pro případ, že by došlo k nějaké neočekávané události.⁴²

Opatření:

- 23) upravit organizaci práce tak, aby v noci na žádném stavebně samostatném oddělení nesloužila pouze jedna „teta“, případně aby byla jiná teta v pracovní pohotovosti (do 1 měsíce)**

41 ustanovení § 42 odst. 4 zákona o sociálně-právní ochraně dítěte

42 Macela, M., Hovorka, D., Křístek, A., Trubačová, K., Zárasová, Z. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015, 512-513 s.

Závěr

V zařízení hodnotím kladně zejména práci pedagogických pracovníků, kteří dětem pomáhají vypořádat se s nároky spojenými se školní docházkou (u dětí do té doby často zanedbávanou) a v mnohém plní také roli tety – např. organizováním volnočasových aktivit pro děti. Oceňuji také to, že ředitelka zaměstnala na místo pedagogického pracovníka muže, čímž nabídla dětem mužský vzor, který v zařízeních tohoto typu často chybí.

Naopak výrazné nedostatky spatřuji ve způsobu poskytování psychologické péče. Z poznatků, které pracovníci Kanceláře během návštěvy získali, je zřejmé, že nejméně dvěma dětem, které zde v době návštěvy pobývaly, nebyla poskytnuta psychologická péče odpovídající jejich situaci a jejich potřebám. Tento nedostatek představuje porušení zákona a především selhání v jednom z hlavních účelů zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Ve zprávě jsem taktéž doporučila zintenzivnit práci s rodinou, ať již prostřednictvím sociální práce, rozvoje vztahu rodič – dítě, zapojení rodičů do školní přípravy dětí apod.

Část problémů spočívá ve špatně nastavené spolupráci OSPOD se zařízením (nedostupnost individuálních plánů ochrany dítěte, schvalování propustek u dětí pobývajících v zařízení se souhlasem rodiče apod.).

Zvláštní oblast pochybení pak tvoří ta, která souvisí s faktem, že je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc zřizováno při zdravotnickém zařízení dětský domov pro děti do 3 let (např. střídání tet či uzpůsobení prostředí).

Věřím, že mé závěry a z nich odvozená doporučení přijme zařízení jako příležitost ke zlepšení dosavadní praxe.

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

Přehled opatření k nápravě

Bezodkladně	<ul style="list-style-type: none">• opatřit každý dílčí souhlas zákonného zástupce výběrem možnosti „souhlasím/nesouhlasím“ (opatření 4)• začít dětem poskytovat odbornou psychologickou péči odpovídající jejich potřebám a vést o ní záznamy (opatření 10)
Do 1 měsíce	<ul style="list-style-type: none">• vytvořit databázi poskytovatelů sociálních služeb a navázat s nimi spolupráci (opatření 16)• aktualizovat údaje na nástěnce se jmény a fotkami členů personálu a umístit podobnou nástěnku i do ostatních „korálků“ (opatření 21)• upravit organizaci práce tak, aby v noci na žádném stavebně samostatném oddělení nesloužila pouze jedna „teta“, případně aby byla jiná teta v pracovní pohotovosti (opatření 23)
Do 6 měsíců	<ul style="list-style-type: none">• zajistit vlastní uzamykatelný prostor na pokoji s ohledem na individuální potřeby a schopnosti dětí (opatření 19)• doplnit dosavadní vybavení Žlutého a Zeleného korálku (stoly, židle, toalety, umyvadla) vybavením standardní velikosti, nebo dbát o to, aby v nich pobývaly pouze děti předškolního věku (opatření 20)
Průběžně	<ul style="list-style-type: none">• dodržovat povinné náležitosti dohody a uvádět vždy také datum jejího uzavření (opatření 1)• nepožadovat souhlas zákonného zástupce s přemístěním dítěte na odborné zdravotnické pracoviště (opatření 2)• nepoužívat v dokumentech určených rodičům odkaz na právní úpravu bez dalšího (opatření 3)• snažit se v co nejvyšší míře zachovávat původní místo školní docházky dětí (opatření 5)• zapojit do procesu doučování dětí také tety, případně rodiče (opatření 6)• informovat děti o možnosti samostatných vycházek tak, aby se mohly samostatně rozhodnout, zda budou trávit čas s kamarády, či jinými blízkými mimo zařízení (opatření 7)• požadovat souhlas OSPOD k povolení pobytu dítěte mimo zařízení jen u dětí umístěných na základě rozhodnutí soudu (opatření 8)• nepovolovat pobyt dětí u třetích osob bez souhlasu zákonného zástupce dětí (opatření 9)• žádat OSPOD o individuální plán ochrany ihned po přijetí dítěte, případně jeho zaslání urgovat (opatření 11)

- nabízet OSPOD spolupráci na tvorbě plánu, pokud plán v době přijetí dítěte není zpracován, a dále se podílet na jeho průběžné aktualizaci (opatření 12)
- iniciovat případové konference za účasti rodičů i dítěte (s přihlédnutím k věku, resp. rozumovým schopnostem dítěte) a závěry zohledňovat při práci s dítětem a rodinou (opatření 13)
- zaměřit se vedle péče o dítě také na pomoc jeho rodině, zejména v případech, kdy vážne komunikace mezi OSPOD a zákonnými zástupci (opatření 14)
- zajišťovat nácvik rodičovských dovedností u rodičů, jejichž děti pobývají v zařízení (opatření 15)
- vést v dokumentaci vypovídající záznamy o práci s rodinou (opatření 17)
- podporovat vztah dítě – rodič a zavést jeho systematické hodnocení (opatření 18)
- dávat pozor na to, aby o dítě pečovalo co nejméně různých tet, a tím mu zajistit stabilnější a bezpečnější prostředí (opatření 22)